

REDACTIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrația
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nax. Augenthal & Emmerich
Lerner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrația, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 142.

Brașov, Miercuri 27 Iunie (10 Iulie).

1907.

Ungaria „fara da se“?

Nu de mult cunoscutul fruntaș independist, contele Teodor Batthyanyi, a zis într-o convorbire c'un ziarist din Paris, că partidul său nu voește să nimicească monarhia habsburgilor, pentru că ține la existența acestei monarhii; Maghiarii voesc numai independența economică și armata națională fără știrbirea drepturilor dinastiei. El adause că dușmanul cel mai periculos al Ungariei este Germania și politica ei ce se estinde spre Orient, de aceea Maghiarii trebuie să-și asigure și îngrădească statul național maghiar. De Slavi nu să tem, iar în contra pericolului dușman numai așa se pot apăra....

Așa a vorbit Batthyanyi, care reprezintă vederile koșutiștilor ce sunt azi la putere. Va fi de interes, credem, a cunoaște și părerea unui vechiu și distins independist, care într'un articol publicat în „Le Courrière Européen“ din Paris, se ocupă de această chestiune. E d-l de Mocsary.

Dăm mai jos cuprinsul articolului lui Mocsary, în care răspunde autorului cunoscutei cărți engleze asupra viitorului Austro-Ungariei. Mocsary e de părere, că vederile desfășurate de autorul amintitei cărți sunt învechite, că nu panslavismul și Rusia amenință azi echilibrul european, ci Germania modernă ar constitui ceea-ce se numește „pericolul german“. Austro-Ungaria nu mai poate fi azi ca odinioară piatra unghiulară a echilibrului european, ci în constituția sa actuală ea nu este decât a doua Germanie; ea servește de pioner pangermanismului în mersul său spre Orient. Schimbarea rolurilor între Rusia și Germania a schimbat și însuși rolul Austro-Ungariei. „Din păzitor al echilibrului european, ea a devenit razâmul Germaniei. Curtea, diplomația, armata, burocrăția din Cis-Laitania — zice Mocsary — sunt cu totul germane; noi ceilalți Unguri, Slavi de tot felul, Români etc. așa cum suntem, servim cu toții aspirațiunile germane ale unei dominațiuni europene“.

Așadar în ce atinge „pericolul german“ părerea lui Mocsary conglăsuște cu aceea a lui Batthyanyi. Nu tot așa este în ce privește opiniunea asupra mijloacelor celor mai sigure prin care Ungaria ar putea scăpa de amintitul pericol. Contele kossuthist de noua observația nu vrea separațiune deplină, vrea numai independența economică și armată națională, și pretinde că este în interesul monarhiei habsburgice să se întărească statul național maghiar. Bătrânul independist susține că ținta politicei ungurești trebuie să fie realizarea deplinei independențe naționale și că această țintă n'o poate sacrifica pentru frumoasa teorie a echilibrului, de care vorbește amintitul autor engles. Dar are vederi deosebite de ale lui Batthyanyi și asupra modalității cum ar putea să scape Ungaria mai ușor de „pericolul german“?

Nu sunt nouă vederile lui, totuși vom cita următoarele rânduri: „Ita-

lienii“, au zis: Italia fara da se; națiunea ungară va afla mai curând sau mai târziu o bună manieră de a trăi cu naționalitățile, nu trebuie să se creadă că după acest raport situațiunea ei e desperată. Ear încât pentru menținerea echilibrului european, dacă trebuie să fie o putere considerabilă în basinul Dunărei, aceasta este Ungaria; naționalitățile sale deosebite, cari constituie o mare parte u poporațiunii, vor ajunge a forma legături naturale între ele și între micile state învecinate din orientul european. Intr'un larg sistem politic Ungaria e destinată a juca rolul de primus inter pares“

Un ziar de frunte german criticând opiniunea lui Batthyanyi i-a fost spus verde, că Ungurilor n'are să le fie teamă de germanizare, pentru-că ei în starea culturală în care se află numai foloase pot trage din ea, și că dușmanul cel mai mare al Ungurilor este grandomania esagerată, primirea drepturilor altora și pornirea oarbă, cu care voesc să desfacă legăturile ce împreună Austria cu Ungaria.

Răspunsul foaiei germane vine în ajutor părerei desfășurate de Mocsary în scrierile sale, că politica de maghiarizare îi face pe Unguri cu totul atârnători de Austria și de politica germană.

Totuși Mocsary, ținând samă intru câtva de situație, evită de a vorbi de chestiunea separației Ungariei de Austria, zicând că nu e actuală.

Din nenorocire este actuală numai politica de maghiarizare și cei cari o servesc astăzi orbește și pasionat sunt tocmai soții de principii ai lui.

Cum se va putea ajunge în asemeni împrejurări vre-odată la Ungaria fara da se e de tot greu a găci. Mocsary, vorbind de nizuințele austriace pentr'un imperiu unitar desmembrat în regate și provincii naționale constată, că ea se atașază mai mult ca altădată de aceasta „marotă“. Când vor înceta odată conaționalii și soții săi de principii cu „marota“ statului național? Mocsary are precauțiunea a zice, când afirmă că națiunea maghiară va găsi un modus vivendi cu naționalitățile, că vorbește numai despre viitor. Cum va putea să sosească acest viitor când selucează cu atâta putere din partea celor dela cârmă la zădărnicierea lui?

Tratările pentru pactul economic. Eri s'a reluat din nou în Viena firul tratărilor pentru pactul economic. Din partea ungară asistă la aceste conferențe ministrii Wekerle, Kossuth, Daranyi și secretarii de stat Popovics, Szterényi și Mezössy. La ordinea zilei au fost chestiunile cari privec căile ferate. Miercuri sau Joi miniștri ungari se vor întoarce la Budapesta pentru a lua parte la ședințele camerei magnaților.

Școalele noastre. D-l asesor conzistorial N. Ivan a publicat în numerii recentii ai „Telegrafului Român“ o serie de patru articoli foarte actuali, în cari s'a ocupat cu situațiunea, în care au ajuns școalele populare gr. or. române, în urma noiei legi școlare a ministrului Apponyi.

În ultimul articol autorul ne comunică, că conzistorul metropolitan al bisericii gr. or. române în calitatea sa de organ suprem administrativ pentru întreaga provincie metropolitană se va întruni cu toată posibilitatea la 20 August a. c. Intre cele mai de căpetenie lucrări va fi lansarea unei *instrucțiuni pentru întreaga metropolia, referitoare la viitorul școalelor române gr. or.*, la asigurarea drepturilor bisericii asupra lor, și la statorirea modului de procedură uniformă în chestiile școlare.

O nouă lege pentru emigrări. În ședința de Sâmbătă a dietei ministrul Andrássy a pus în vedere, că la începutul sesiunii viitoare va depune pe biroul camerei o nouă lege pentru emigrări.

Chestia limbei cehe în „Reichsrath“-ul austriac. Ziarul „Narodni Listy“ publică un articol, în care arată modul cum s'a rezolvat chestia limbei cehe în Reichsrath. Toate interpelările deputaților cehi, zice numitul ziar, vor fi publicate în protocol în limba ceahă. Ele vor apare în supliment alături de interpelările deputaților de altă naționalitate și vor fi traduse în limba germană.

Evenimentele din Croația.

Din Agram se anunță, că ziua de Duminică a trecut în liniște. Din provincie au sosit de asemenea stiri liniștitoare. Pe ziua de Duminică au fost convocate mai multe *întruniri populare*, cari au fost eercetate de un public foarte numeros. În Warasdin a vorbit dep Vrbanići, în Karlstadt dep. Lukinici și în Sissek dep. Tuskan. Adunările au decurs în deplină ordine. În rezoluțiunile, ce s'au votat cu unanimitate, s'a exprimat deputaților deplină încredere și aderență pentru activitatea lor parlamentară.

În gara stațiunii Csáktornya, aflătoare pe teritoriul unguresc, s'au întâmplat scene *tumultuoase*. Un public numeros croat, compus din dame și d-ni, cari au însoțit pe dep. Vrbanići în cercul său, au cântat cântece naționale croate, ceea ce a scos din fire pe Ungurii, cari se aflau în numita gară. Croații au fost provocați să se poarte pe teritoriul ungar în liniște. Drept răspuns s'au auzit din mulțimea croată strigăte de „Jos Kossuth și abzug Wekerle“. Publicul era cât pe ci să se încaere. Intervenind gendarmeria au fost arestați 12 bărbați și 6 femei croate, cari după luarea interogatoriului, au fost pusi pe picior liber. În contra celor arestați s'a făcut arătare pentru *agitație* contra guvernului.

Duminică s'au întrunit șefii partidelor croate la consfătuiri în vederea deschiderii *sesiunii dietei croate*. În consfătuirea, ce a avut'o comitetul executiv a coalițiunii croate cu deputații dalmatini, s'a discutat situația Croaților și a Sârbilor din Dalmația și Croația și atitudinea Slavilor de sud în „Reichsrath“-ul austriac.

Cu elaborarea raportului despre activitatea delegațiunii croate în dieta ungară, care va fi prezentat dietei croate, a fost însărcinat deputatul Supilo, care va prezenta în ședința de Mercuri a comitetului executiv proiectul său, când se vor lua ultimele dispozițiuni.

Banul Croației observă deocamdată o atitudine expectantă. În chestiunea amănării sesiunii dietei croate încă nu s'a luat o deciziune definitivă.

„Viitorul Austro-Ungariei“.

(Opiniunea lui Mocsary.)

I.

În numărul mai nou al revistei politice „Le Courrier Européen“ Ludovic Mocsary își dă părerea asupra broșurei engleze cunoscute, ce a apărut în limba engleză în Londra sub titlul „Viitorul Austro-Ungariei“.

Broșura pledează, cum știm, în favoarea continuării monarhiei austro-ungare în forma în care se prezintă astăzi. Aceasta — zice Mocsary — este un avertisment adresat națiunii maghiare, de a nu lăsa să fie condusă de aspirațiunile sale la o separațiune de Austria. Nu vrea să intre în discuțiunea acestei chestiuni, fiindcă ea nu este astăzi de loc la ordinea zilei, dar ideile autorului englez le găsește învechite. Englezul crede, că și astăzi existența Austro-Ungariei este o piatră unghiulară în echilibrul european și găsește în acest echilibru de absolut necesar să existe o putere în basinul Dunării. Această mare putere ar fi destinată de a ține piept invasiunii slave, împinsă și dirigeată de imensa putere rusească.

Mocsary se întreabă dacă e adevărat, că monarhia austro-ungară așa cum e azi poate fi piatra unghiulară, ce era odinioară ca vechea aliată a Angliei?, și dacă e adevărat că panslavismul și puterea moscovită, amenință în primul rând echilibrul european?

Spune, că puterea habsburgică nu mai este ce a fost pe timpul când era în floare alianța engleză. Ea fu tare slabă în decursul secolilor și mai ales după războiul din 1859 din Italia și 1866 purtat contra Prusiei.

Reconcilierea cu Ungaria, opera lui Francisc Deák, părea că-i va da o nouă consistență, dar obstinațiunea dinastiei de a susține sistemul *„imperului unitar“*, a împins'o iarăși în starea de criză și convulsii, în care se află azi.

Ca o dovadă de slăbiciune a puterii habsburgice, Mocsary, aduce cazul introducerii votului universal în Austria, zicând: Șeful unei dinastii, care devenise în cel mai mare grad reacționară, a luat hotărârea de a căuta sprijinul masselor, contra claselor inteligente, pe cari nu le mai consideră a fi sigure, și în acest scop a octroat popoarelor sale sufragiu universal, prin toate mijloacele unei puteri absolute. Aceasta e ideea, puțin conglăsuitoare cu spiritul timpului, ce o are bătrânul Mocsary asupra *„demagogiei imperiale de data cea mai recentă“*. Continuând Mocsary combate ideea autorului engles, că panslavismul și Rusia ar fi care amenință echilibrul european. Nu Rusia — zice el — ci Germania modernă, *„pericolul german“* este, care nu fără temei umple de neliniște națiunile Europei. Panslavismul n'a fost în adevăr nici odată decât numai o fantomă. Rusia a exploatat în totdeauna teroarea cășunată de această fantomă. Încât pentru micile state slave, balcanice ele nu vor sacrifica nici odată independența lor de dragul Rusiei, care de când cu războiul ce l'a avut cu Japoniezii a pierdut mult din ascendentul său și poate multă vreme va fi paralizată de propriile-i convulsii interioare.

Pericolul german crește însă din zi în zi; nu numai pozițiunea geografică a națiunii germane din centru Europei, vechiul său ascendent intelectual, marea sa prosperitate economică, ci încă și anumite trăsături ale caracterului său, și dispozițiunile politice atât de invederate, manifestate, pot inspira neliniștea. Procedurile sale în Alsația, în Schlesvig-Holstein în Posnania, pot da o idee despre cum sunt dispuși germanii a înțelege dreptul gîntilor. Dar mai cu samă marile sforțări ale propagandei germane pot inspira neliniște pentru viitor.

Germania e prea puțin aventurieră și de un caracter nu puțin grosolan pentru a căuta peste mare diversiuni pentru desimea po-

„ALBINA“

Institut de credit și de economii în Sibiu.

Publicațiune

In sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 §29.

1. Suma scrisurilor fonc. puse în circulațiune cu ziua de 30 Iunie 1907 face K 5.619.000.—

2. Pretenziunile institutului de împrumuturi ipotecare, cari servesc de acoperirea acestor scrisuri fonciare sunt de K 7.306.285-12

3. Valoarea hipotecelor luate de bază la susnumitele împrumuturi ipotecare este de K 28.344.034.—

4. In sensul §. 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonc. e de K 500.000.— acesta e indus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:

Nom. K 6,400.—. Sorti de stat din 1860 cu 4%.

” ” 6.200.— Obligațiuni cu premii ale băncii ung. ipot. cu 4%.

” ” 4,600.—. Sorti de ale împrumut. pt. regul. Tisei cu 4%.

” ” 1,800 —. Sorti de ale împrumut. pt. regul. Dunărei din 1870 cu 5%.

” ” 6,000. —. Obligaț. cu premii de ale institut. austr. priv. de credit fonc. cu 3%.

” ” 104.000.—. Scrisuri fonciare Ungar. Landes-Central-Sparcassa cu 4 1/2 %

” ” 18.200.—. Scrisuri fonciare Pester ungar. Commercial Bank cu 4 1/2 %.

” ” 200.000.—. Obligațiuni comunale Pester ung. Commercial Bank cu 4%.

” ” 196.000.—. Obligațiuni comunale Posti hazai első takp. egyes. cu 4%.

Nom. K 4,000.—. Acțiuni de ale Institutului de credit fonciar pt. proprietarii mici din Ungaria cu 5%.

Sibiu, 6 Iulie 1907.

Diracțiunea.

ÎN NOA

De închiriat imediat o locuință: 4 odai cu 4 paturi, bucătărie cu toate vasele necesare.

Informații se pot lua la Trafica de specialități Strada Vămei Nr. 10. (Nr 2919,1-3.)

Nr. 10469/907.

Licitațiune cu oferte.

La 18 Iulie a. c. la 10 oare a. m. se va da în antrepriza prin licitație cu oferte construirea unui spital pentru boale epidemice împreună cu alte clădiri laterale, cari toate au a se face pe locul orășenesc, unde a fost mai înainte locul cel vechiu datat la țanta pentru miliție.

Licitația se va ținea în despărțământul V-a magistratului (afaceri economice) strada aurarilor Nr. 5, etagiul II.

Spesele preliminate pentru acest edificiu sunt de 26,000 coroane.

Condițiunile mai d'aproape de ofert și contract, precum și planurile, măsurile și preliminarul de spese, precum și suplimentul la deviz și la preliminarul de spese, sunt expuse spre vedere publică până la ziua de licitație în oarele oficioase dela 8—12 a. m. la susnumita secțiune a magistratului.

Brassó, în 27 Iunie 1907.

Nr. 2915,2-2. Magistratul orășenesc.

CAISE de soiul ananas prima calitate coșu de 5 Kilo cu preț de cor. 2-40 b.

Ringlote verzi, nuci verzi soi nobil coșu 2 cor. 40 b. liferează: Szabó Geza. Export de poame în Csongrad. 2916, 2-6

Nr. 1009/1907

Publicațiune.

La licitațiunea, care să va ține în Iulie 1907 la oarele 11 a. m. în sala de ședințe a comitetului parochial dela Biserica Sf. Neculae din loc în scopul arândărei stupinei dela Bârsă: să admit și oferte scrise.

Brașov, în 23 Iunie 1907.

Comitetul parochial al bisericii române ort. res. dela sf. Nicolae în Brassó (Brașov).

Dr. V. Saftu, prezident.

I. Prișcu, secretar.

Nr. 2917, 1-1,

De vânzare

din mână liberă O moșie (pământuri de arătură, casă de locuit cu 4 încăperi, șură, grajd) aflătoare vis-à-vis de fabrica de ciment.

Amănunte la proprietarul moșiei, care locuște la fața locului.

(2913,2-3.)

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

M A R E

asortiment de aparate fotografice

și articoli necesarii la

fotografii

cu prețuri foarte ieftine recomandă

Med. Droguerie

C. H. NEUSTÄDTER,

BRAȘOV,
Strada Porții nr. 15.

Trimiteri cu posta în fiecare zi.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

<p>IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.</p> <p>CĂRȚI DE SCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE</p> <p>STATUTE.</p> <p>FOI PERIODICE.</p> <p>BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.</p> <p>PROGRAME ELEGANTE.</p> <p>BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.</p> <p>ANUNȚURİ.</p>	<p>REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.</p> <p>BILANȚURİ. Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, in tolä măximea.</p> <p>TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.</p> <p>PREȚURİ-CURENTE și DIVERSE BILETE DE ÎNDORMENTARI.</p>
--	--

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în ota- giul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

O recerintă a frumsetei este Teintul frumos.

Damele il pot conserva prin folosirea a miraculoasei

MARGIT-CREMA

a lui FÖLDES.

MARGIT-CRÈME este un cosmetic cu deosebire fin și plăcut, care netezește fața în scurt timp, face pelea moale ca catifeaua, în 10—20 zile. Dispare cu desăvârșire pistrui, petele de ficat și orice necurățenie a feței.

O particularitate avantajioasă a Crêmei este că nu face pielea lucie ca alte crême, din contră dispare lustrul, se poate folosi peste zi. Avantagiu principal că nu conține argint viu sau plumb.

Prețul unui borcan mare 2 cor., borcan mic 1 cor. Margit Pasta de dinți 1 cor. Apă de obraz 1 cor.

Se capătă în toate farmaciile și droguerii.

Prodncent: **CLEMENS v. FÖLDES,** farmacist în Arad.
Comande de 6 cor. să trimit franco.

Articole de toaletă:

Săpunuri de toaletă, Parfumerie, Eau de cologne, Pudră, Pomadă, Cremă, Pastă pentru dinți, Apa de gură, precum și articoli pentru cultivarea pielei, fabricat strein și indigen. Asortiment bogat, se capătă cu preț foarte ieftin la

G. EITEL,

Strada Vămei 18.